

Ο περί Ενσωμάτωσης της Διάστασης του Φύλου Νόμος του 2026 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 54(Ι) του 2026

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΤΟΥ 2026

Προοίμιο. ΕΠΕΙΔΗ, η Δημοκρατία οφείλει να υλοποιεί τις συναφείς θεμελιώδεις αρχές ανθρωπίνων δικαιωμάτων που απορρέουν από το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα των Ηνωμένων Εθνών, τα οποία κυρώθηκαν με τον περί των Διεθνών Συμφώνων (Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα και Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα) (Κυρωτικό) Νόμο, τη Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών (στο εξής «CEDAW») των Ηνωμένων Εθνών, η οποία κυρώθηκε με τον περί της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη κάθε Μορφής Διάκρισης σε βάρος της Γυναίκας (Κυρωτικό) Νόμο, και το Προαιρετικό της Πρωτόκολλο, το οποίο κυρώθηκε με τον περί του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη κάθε Μορφής Διάκρισης σε βάρος της Γυναίκας (Κυρωτικό) Νόμο, τη Διακήρυξη και Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνο, που εγκρίθηκε στο Πεκίνο στις 15 Σεπτεμβρίου 1995 από την Τέταρτη Παγκόσμια Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τη Γυναίκα (Δράση για Ισότητα, Ανάπτυξη και Ειρήνη),

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με τη CEDAW, η διάκριση σε βάρος των γυναικών συνιστά παραβίαση των αρχών της ισότητας των δικαιωμάτων και του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, καθότι παρεμποδίζει τη συμμετοχή γυναικών, με ισότιμους όρους προς τους άνδρες, στην πολιτική, κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με τη CEDAW, τα συμβαλλόμενα σε διεθνείς συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα κράτη έχουν την υποχρέωση να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εξασφάλιση της ουσιαστικής ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και να διασφαλίζουν ότι οι γυναίκες απολαμβάνουν ισότητα με τους άνδρες το σύνολο των οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών, αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, όπως τονίζεται περαιτέρω στη CEDAW, η πλήρης και ολοκληρωμένη ανάπτυξη μιας χώρας, η προαγωγή της παγκόσμιας ευημερίας και η εδραίωση της ειρήνης προϋποθέτουν τη μέγιστη δυνατή συμμετοχή των γυναικών, με ισότιμους όρους με τους άνδρες, σε όλους τους τομείς της δημόσιας και ιδιωτικής ζωής,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, στη CEDAW υπογραμμίζεται η αποφασιστικότητα για την υλοποίηση των αρχών που εκτίθενται στη Διακήρυξη για την Εξάλειψη των Διακρίσεων κατά των Γυναικών και, για τον σκοπό αυτό, τα κράτη-μέρη καλούνται να υιοθετήσουν τα αναγκαία μέτρα για την εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος των γυναικών σε όλες τις μορφές και εκδηλώσεις τους,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, όπως αναγνωρίστηκε από την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη των Διακρίσεων κατά των Γυναικών στη Γενική της Σύσταση με αριθ. 28, της 16ης Δεκεμβρίου 2019, σχετικά με τις βασικές υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών, στο πλαίσιο του άρθρου 2 της CEDAW, οι διακρίσεις λόγω φύλου συνιστούν παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εμπόδιο στην απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, η ισότητα των φύλων συνιστά θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα και θεμελιώδη αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατοχυρωμένη στις Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου αναγνωρίζεται ως ουσιώδης προϋπόθεση για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την πρόοδο των δημοκρατιών,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, στη Στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025 της Ευρωπαϊκής Ένωσης διατυπώνεται ρητά πως, πέραν της λήψης στοχευμένων μέτρων για την επίτευξη της ισότητας των φύλων, προωθείται η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου μέσω της συστηματικής συμπερίληψης της οπτικής της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλα τα στάδια σχεδιασμού πολιτικής και σε όλους τους τομείς πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, στο Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Μαρτίου 2022 σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επισημαίνεται ότι, η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου αποτελεί παγκοσμίως αναγνωρισμένη στρατηγική για τη διασφάλιση της συστηματικής ένταξης της οπτικής της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών κατά τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση όλων των πολιτικών, των προγραμμάτων και των μέτρων, με στόχο την προώθηση της ισότητας των φύλων και την καταπολέμηση των διακρίσεων,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, η επίτευξη της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου και της διατομεακής προσέγγισης σε όλες τις πολιτικές και μέτρα, αποτελεί έναν από τους έξι στρατηγικούς της στόχους στην Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων 2024-2029 του Συμβουλίου της Ευρώπης,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, η αρχή της ισότητας των φύλων και, συνακόλουθα, η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα του κράτους συνιστά θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα και βασική υποχρέωση των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ορίζεται στα Άρθρα 2 και 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και σε όλα τα προαναφερόμενα ευρωπαϊκά και διεθνή έγγραφα και σε όλες τις δεσμεύσεις πολιτικής, περιλαμβανομένου του πέμπτου στόχου των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης της Ατζέντας 2030 του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, η οποία υιοθετήθηκε το 2015,

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ενσωμάτωσης της Διάστασης του Φύλου Νόμος του 2026.

Ερμηνεία.

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός εάν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια-

73(Ι) του 2004 «Αστυνομία Κύπρου» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο «Αστυνομία» στο άρθρο 2 του περί
94(Ι) του 2005 Αστυνομίας Νόμου·
28(Ι) του 2006
73(Ι) του 2006
153(Ι) του 2006
93(Ι) του 2008
36(Ι) του 2010
169(Ι) του 2011
52(Ι) του 2012
115(Ι) του 2012
4(Ι) του 2013
84(Ι) του 2015
64(Ι) του 2016
99(Ι) του 2016
114(Ι) του 2016
4(Ι) του 2018
66(Ι) του 2018
51(Ι) του 2019
101(Ι) του 2019
162(Ι) του 2019
4(Ι) του 2021
18(Ι) του 2021
42(Ι) του 2021
146(Ι) του 2021
198(Ι) του 2021
93(Ι) του 2022
175(Ι) του 2022
176(Ι) του 2022
29(Ι) του 2023
53(Ι) του 2026.

108(Ι) του 2024. «Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων» σημαίνει το γραφείο το οποίο συστάθηκε δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 18 του περί Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων και περί Συναφών Θεμάτων Νόμου·

«Διακήρυξη και Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνο» σημαίνει τη Διακήρυξη και την Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνο που εγκρίθηκε στο Πεκίνο στις 15 Σεπτεμβρίου 1995 από την Τέταρτη Παγκόσμια Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τη Γυναίκα (Δράση για Ισότητα, Ανάπτυξη και Ειρήνη)·

«Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό στο άρθρο 2 του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου·

10 του 1969
67 του 1978
53 του 1979
4 του 1985
100 του 1985
168 του 1986
65 του 1987
129 του 1987
157 του 1987

162 του 1987
180 του 1987
245 του 1987
76 του 1988
107 του 1988
234 του 1988
105 του 1990
135 του 1991
151 του 1991
251 του 1991
12(Ι) του 1992
50(Ι) του 1992
78(Ι) του 1992
80(Ι) του 1992
81(Ι) του 1992
116(Ι) του 1992
40(Ι) του 1993
46(Ι) του 1993
8(Ι) του 1994
37(Ι) του 1994
26(Ι) του 1995
72(Ι) του 1995
25(Ι) του 1996
43(Ι) του 1996
110(Ι) του 1996
42(Ι) του 1997
88(Ι) του 1997
5(Ι) του 1998
23(Ι) του 1998
46(Ι) του 1998
57(Ι) του 1998
79(Ι) του 1998
12(Ι) του 1999
30(Ι) του 1999
44(Ι) του 1999
84(Ι) του 1999
157(Ι) του 1999
31(Ι) του 2000
48(Ι) του 2000
83(Ι) του 2000
131(Ι) του 2000
13(Ι) του 2001
21(Ι) του 2001
162(Ι) του 2001
163(Ι) του 2001
135(Ι) του 2002
207(Ι) του 2002
17(Ι) του 2003
113(Ι) του 2003
44(Ι) του 2004
80(Ι) του 2004
100(Ι) του 2006
36(Ι) του 2007
52(Ι) του 2007
84(Ι) του 2008
21(Ι) του 2010
93(Ι) του 2010
21(Ι) του 2011
24(Ι) του 2011
195(Ι) του 2011
76(Ι) του 2012
164(Ι) του 2012
8(Ι) του 2014
76(Ι) του 2014
101(Ι) του 2015
127(Ι) του 2015
128(Ι) του 2015
185(Ι) του 2015

48(I) του 2016
74(I) του 2016
19(I) του 2017
61(I) του 2017
68(I) του 2018
54(I) του 2019
124(I) του 2019
24(I) του 2021
38(I) του 2025
238(I) του 2025
246(I) του 2025
247(I) του 2025
11(I) του 2026.

«δημόσιος τομέας» σημαίνει τη δημόσια υπηρεσία ως ο όρος αυτός προβλέπεται στο Άρθρο 122 του Συντάγματος, καθώς και κάθε ανεξάρτητη υπηρεσία και αρχή για την οποία γίνεται πρόνοια στον ετήσιο κρατικό προϋπολογισμό, την Αστυνομία Κύπρου, την Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου, τη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία και τον Στρατό της Δημοκρατίας·

«Εθνική Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων» σημαίνει την εθνική στρατηγική που συντάσσεται από την Επίτροπο για την προώθηση της ισότητας των φύλων σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (α) του άρθρου 5 του περί Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων και περί Συναφών Θεμάτων Νόμου·

«έμφυλα στατιστικά δεδομένα» σημαίνει τα δεδομένα που συλλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 και αφορούν στις γυναίκες και στους άνδρες, με στόχο την καταγραφή για σκοπούς αξιολόγησης των διαφορών που εντοπίζονται μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς της ζωής, με απώτερο σκοπό την παρακολούθηση της προόδου ως προς την επίτευξη της ισότητας των φύλων·

«έμφυλη ανάλυση αντικτύπου» σημαίνει την ανάλυση του αντικτύπου νομοθετικών πρωτοβουλιών, πολιτικών, μέτρων και δράσεων, δημόσιων συμβάσεων και του ετήσιου κρατικού προϋπολογισμού με βάση το φύλο, με σκοπό την εξάλειψη των ανισοτήτων και την αποφυγή της διαιώνισής τους, καθώς και την προώθηση της ισότητας των φύλων·

«ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου» σημαίνει τη συνεχή και συστηματική ένταξη της οπτικής της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών για εφαρμογή της αρχής της ισότητας των φύλων από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς σε όλα τα στάδια σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης της πολιτικής και των προγραμμάτων και μέτρων του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, με σκοπό την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και την εξάλειψη των διακρίσεων λόγω φύλου σε όλους τους τομείς της ιδιωτικής και δημόσιας ζωής, ιδιαίτερα λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές ανάγκες, εμπειρίες, πραγματικότητες και προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και οι άντρες·

«Επίτροπος» σημαίνει τον Επίτροπο Ισότητας των Φύλων που διορίζεται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 14 του περί Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων και περί Συναφών Θεμάτων Νόμου·

«ευρύτερος δημόσιος τομέας» σημαίνει κάθε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή οργανισμό δημοσίου δικαίου, περιλαμβανομένων των αρχών τοπικής διοίκησης ή οποιοδήποτε άλλο οργανισμό δημοσίου δικαίου χωρίς νομική προσωπικότητα που θεσμοθετείται με νόμο προς το δημόσιο συμφέρον και τα κεφάλαια του οποίου είτε παρέχονται είτε είναι εγγυημένα από τη Δημοκρατία·

«λειτουργός ισότητας» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό στο άρθρο 2 του περί Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων και περί Συναφών Θεμάτων Νόμου·

«οπτική της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών» σημαίνει την εξέταση και την επισήμανση των τρόπων με τους οποίους διαφέρουν οι καταστάσεις, οι ανάγκες και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και οι άνδρες, στο πλαίσιο συγκεκριμένης πολιτικής, προγράμματος ή διαδικασίας·

«Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο «Πυροσβεστική» στο άρθρο 2 του περί Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Νόμου·

100(I) του 2021
131(I) του 2021
94(I) του 2022
177(I) του 2022.

<p>36(I) του 2016 126(I) του 2016 172(I) του 2017 173(I) του 2017 122(I) του 2019 137(I) του 2021 171(I) του 2021 94(I) του 2023 18(I) του 2026.</p>	<p>«Στρατός της Δημοκρατίας» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο «Στρατός» στο άρθρο 2 του περὶ Στρατού της Δημοκρατίας Νόμου·</p>
<p>Σκοπός του παρόντος Νόμου.</p>	<p>«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.</p> <p>3. Σκοπός του παρόντος Νόμου είναι η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου με τη λήψη μέτρων και δράσεων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων και εξουσιών του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα με τη συνδρομή του Επιτρόπου, όπου καθίσταται αναγκαίο.</p>
<p>Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου.</p>	<p>4. Ο δημόσιος και ευρύτερος δημόσιος τομέας δύναται να ενεργεί στη βάση έμφυλης ανάλυσης αντικτύπου, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 5, όταν αναπτύσσει, βελτιώνει και αξιολογεί, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> (α) Νομοθετικές πρωτοβουλίες· (β) τον ετήσιο κρατικό προϋπολογισμό· (γ) πολιτικές, μέτρα και δράσεις· (δ) διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων· (ε) υλοποίηση δράσεων της Εθνικής Στρατηγικής για την Ισότητα των Φύλων· και (στ) οποιεσδήποτε ενέργειες και δράσεις με στόχο την επίτευξη των επιδιώξεων της Διακήρυξης και Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου.
<p>Συνδρομή Επιτρόπου.</p>	<p>5. Προς επίτευξη του σκοπού του παρόντος Νόμου, σε περίπτωση που δημόσιος ή ευρύτερος δημόσιος τομέας κρίνει αναγκαία τη συνδρομή του Επιτρόπου για την καλύτερη ανάπτυξη, βελτίωση ή αξιολόγηση των προβλεπόμενων στις διατάξεις του άρθρου 4, δύναται να αποστέλλει, μέσω του οικείου λειτουργού ισότητας, τα σχετικά έγγραφα στο Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, προκειμένου να ληφθούν οι απόψεις του επί του θέματος:</p> <p>Νοείται ότι, σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί λειτουργός ισότητας, η συνδρομή της Επιτρόπου δύναται να ζητηθεί απευθείας από τον δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο τομέα.</p>
<p>Τήρηση έμφυλων στατιστικών δεδομένων.</p>	<p>6.-(1) Ο δημόσιος και ευρύτερος δημόσιος τομέας τηρεί έμφυλα στατιστικά δεδομένα για τις πολιτικές, μέτρα και δράσεις που εφαρμόζει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων και εξουσιών του.</p> <p>(2) Ο δημόσιος και ευρύτερος δημόσιος τομέας αξιοποιεί τα διαθέσιμα έμφυλα στατιστικά δεδομένα για αναπροσαρμογή πολιτικών, μέτρων και δράσεων, περιλαμβανομένων των δράσεων της Εθνικής Στρατηγικής για την Ισότητα των Φύλων και των δράσεων για την επίτευξη των σκοπών της Διακήρυξης και Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου.</p>
<p>Παρακολούθηση της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου.</p>	<p>7. Ο Επίτροπος είναι αρμόδιος για την παρακολούθηση της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου και δύναται να εισηγείται-</p> <ul style="list-style-type: none"> (α) στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του και χωρίς επηρεασμό της κείμενης νομοθεσίας που ρυθμίζει θέματα ισότητας των φύλων, προς τον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα τρόπους για πληρέστερη ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, καθώς και τρόπους αξιολόγησης του διαφορετικού αντίκτυπου και των επιπτώσεων της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στη βάση καθορισμένων ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων· και (β) εάν το κρίνει σκόπιμο, τροποποιήσεις προς τον Υπουργό, με σκοπό τη βελτίωση των προνοιών του παρόντος Νόμου ή την έκδοση Κανονισμών δυνάμει των διατάξεων αυτού.

Ετήσια
έκθεση.

8. Ο Επίτροπος συντάσσει ετήσια έκθεση για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 4 και 7, σε συνεργασία με τον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, η οποία δημοσιοποιείται στην επίσημη ιστοσελίδα του Γραφείου Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων:

Νοείται ότι, η εν λόγω έκθεση υποβάλλεται στη Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως των Αντιπροσώπων για σκοπούς ενημέρωσης.

Έκδοση
Κανονισμών.

9. Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου και για τη ρύθμιση κάθε θέματος το οποίο χρήζει καθορισμού, οι οποίοι δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.